

Gospodarstwo opiekuńcze – jak zacząć

Jeśli myślimy o rozpoczęciu prowadzenia gospodarstwa opiekuńczego, należy zastanowić się nad trzema podstawowymi kwestiami:

- **kto będzie stanowić grupę docelową usług?**
- **jaką formę opieki zamierzam prowadzić?**
- **w jakiej formie prawnej rozpocząć prowadzenie gospodarstwa opiekuńczego?**

Formy prawne prowadzenia gospodarstwa opiekuńczego:

- podmiot ekonomii społecznej (fundacja, stowarzyszenie, spółdzielnia, socjalna),
- działalność gospodarcza jako dodatkowe źródło dochodu dla rolnika.

Formy organizacyjne prowadzenia gospodarstwa opiekuńczego:

- dzienny dom pobytu,
- rodzinny dom pomocy (działalność gospodarcza w zakresie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę).

Wybór formy organizacyjnej zależy od rodzaju opieki, którą rolnik chce sprawować oraz specyfiką grupy odbiorców tej oferty.

Rekomenduje się, aby gospodarstwa opiekuńcze, stanowiące dodatkowe źródło dochodu rolnika, były prowadzone jako dzienne domy opieki dla seniorów.

Pozwoli to zachować pierwotny charakter obiektu, a rolnikowi prowadzić bez większych zakłóceń działalność rolniczą.

Gospodarstwa opiekuńcze

Do 2050 roku w Europie o 70% wzrośnie liczba seniorów., w tym tych po 65 roku życia aż dwukrotnie. Jak podaje Główny Urząd Statystyczny, w tym samym czasie w Polsce liczebność seniorów zwiększy się o 40,4%.

Bilans ludnościowy zasadniczo wpłynie na politykę społeczną i zdrowotną państwa. Większego znaczenia nabierze profilaktyka zdrowotna i nefarmakologiczne metody terapii. Celem jest bowiem nie tyle wydłużenie długości życia, ale również zachowanie zdrowia fizycznego oraz psychicznego do jak najpóźniejszych lat. Na sukces w tym zakresie wpływa zaangażowanie seniorów w życie społeczne, a także promowanie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia.

Co to jest gospodarstwo opiekuńcze

Gospodarstwa opiekuńcze są formą wsparcia w zakresie opieki i integracji społecznej, realizowaną w gospodarstwach rolnych.

Przebywanie w środowisku wiejskim sprzyja zachowaniu witalności, samodzielności i niezależności. Seniorzy mogą tutaj rozwijać swoje zainteresowania, czuć się potrzebni, angażować się w prace gospodarskie, wspólne gotowanie czy życie społeczne.

W Europie takie podejście jest popularne na przykład w Holandii czy krajach skandynawskich. W Polsce trwają prace związane z wprowadzeniem regulacji prawnych i możliwości współpracy rolników z sektorem publicznym.

Najliczniejszą grupą, która tego wsparcia potrzebuje są osoby powyżej 65. roku życia, nieaktywne zawodowo lub niesamodzielne.

Udowodniono, że opieka w placówkach dziennych, w przeciwieństwie do opieki w placówkach całodobowych, sprzyja dłuższemu zachowaniu dobrej kondycji fizycznej i psychicznej pensjonariuszy w wieku senioralnym. Rekomenduje się więc, aby oferta gospodarstw opiekuńczych miała formę domu dziennego pobytu.

Prowadzenie gospodarstwa opiekuńczego nie wymaga uzyskania dodatkowych kwalifi-

kacji. Rolnik stwarza podopiecznym warunki dziennego pobytu, dające poczucie komfortu, zapewnia możliwość udziału w różnych aktywnościach oraz miejsce do odpoczynku.

Ze względu na brak uregulowań prawnych, określających wymagania infrastrukturalne i podstawowy zakres usług, właściciel dziennego domu pobytu ma dużą swobodę w tym zakresie. Pamiętajmy, że prowadzenie terapii zajęciowej, rehabilitacji czy terapii specjalistycznych wymaga już zatrudnienia osoby z odpowiednimi kwalifikacjami.

Zajęcia w gospodarstwie opiekuńczym

Działalność rolnicza może być podstawą do prowadzenia zajęć dla osób starszych lub chorych, takich jak:

- różne formy spokojnej rekreacji, zapewnienie kontaktu z przyrodą – możliwość odpoczynku w ogrodzie, gry w szachy, warcaby, gry planszowe, dostęp do biblioteczki, zajęcia ruchowe na świeżym powietrzu,
- zapewnienie kontaktu ze zwierzętami,
- pomoc w drobnych pracach polowych, bądź ogrodniczych np. pielęgnacja rabat, podlewanie, odchwaszczanie, zbieranie owoców i warzyw itp.,
- prace w domu i obejściu,
- wspólne przetwórstwo produktów rolnych,
- wspólne przygotowywanie regionalnych potraw,
- zajęcia rękodzielnicze, rzemiosło artystyczne,
- wszelkie prace związane z codziennym funkcjonowaniem gospodarstwa rolnego.

Gospodarstwa opiekuńcze mogą stać się alternatywą dla domów opieki. Na rynku cały czas rośnie zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze dla osób starszych.

Agnieszka Kowalczyk-Misek DODR
Wrocław 2022

redakcja i korekta: Agnieszka Siegel DODR
opracowanie graficzne i skład: Ewa Kutkowska DODR